

۹۰۰-۲۴۹-۰۲۳

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۴/۰۳/۲۵
پیوست:
طبقه‌بندی:

آیین نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور

در اجرای ماده ۱۴ قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور، مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۵ و بنا به بیان‌های
بازمان بازرسی کل کشور، آیین نامه اجرایی این قانون به شرح مواد آنی است

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - اصطلاحات مذکور در این آیین نامه در معانی زیر به کار می‌روند:

الف - قانون، قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور صحوب سال ۱۳۶۰ با آخرین اصلاحات و الحاقات بعدی؛

ب - آیین نامه آیین نامه اجرایی قانون؛

پ - سازمان سازمان بازرسی کل کشور؛

ت - دستگاه وزارت خانه و سایر اشخاص حقوقی مذکور در ماده ۲ قانون؛

ث - نظارت و بازرسی برنامه‌ای، نظارت و بازرسی مستمر بر اسناد برنامه‌های مدون و منظم سرانه با تعیین قلمرو

موضوعی، محیطی و زمانی؛

ج - نظارت و بازرسی فوق العاده، نظارت و بازرسی خارج از برنامه، حسب دستور یا درخواست مقامات مذکور در بد

«ب» ماده (۲) قانون در حدود موضوع؛

ج - نظارت و بازرسی موردی؛ بررسی شکایات و اعلامات مفروض به دلیل دایر بر وقوع جرم یا نخلف یا سوء جریبن در

حدود صلاحیت سازمان؛

۸۰۷۴۹۰۸۱

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۵/۰۳/۰۸
پیوست:
طبتفهدی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ح - بازرس قضایی: بازرس دارای پایه قضایی است که با پیشنهاد رییس سازمان و صدور ابلاغ خاص رییس قوه قضائیه از اختبارات مقرر در تبصره (۲) ماده (۵) قانون برخوردار می شود.

خ - قانون آمین دادرسی کیفری: قانون آمین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۲ - نظارت و بازرسی به یکی از صورت های زیر انجام می شود:

الف - برنامه ای:

ب - فوق العاده:

پ - عوردی:

ماده ۳ - اولویت های نظارت و بازرسی برنامه ای متناسب با متبع سازمان مانند نیروی انتظامی، امکانات، اعتبرات،

ترابط و مذکوبات زمانی خواهد بود که با توجه به موارد زیر تعبین می گردد:

الش - فرایین مقام معنلم رهبری:

ب - سند جسم انداز و سیاست های کلی نظام:

ب - قانون برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و سایر قوانین و مقررات مربوط:

ت - برنامه های راهبردی سازمان مخصوص رییس قوه قضائیه:

ت - مشکلات و انتظارات مردم و نیازهای عمومی در جارجواب نوain و مفراحت.

ماده ۴ - برنامه نظارت و بازرسی، قبل از بیان هر مال برای سال بعد، با رعایت اولویت ها تهیه و ندوین و به اسحاق خار

رییس قوه قضائیه می رسد. در تدوین برنامه و اجماع نظارت و بازرسی برنامه ای، نکات زیر باید مورد توجه فرار گشود

شماره:
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۰۷
پوست:
طبیعتی:

الف- عملکرد دستگاه از حیث حسن جریان امور و اجرای صحیح قوانین، شامل نشانی ساختار با مأموریت و وظایف دستگاه، انجام برنامه‌ها، طرح‌ها و درجه رشد و ارتقاء و نیل به اهداف تعیین شده در سیاست‌ه و برنامه‌های مصوب، شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها و مناسد اداری و مالی؛

ب- نحوه عملکرد و رفتار مسئولان از حیث اصول مدیریت، استفاده از مسابع، ایجاد تحول و بکارگیری فن آوری‌های بoven در جهت تسريع و تسهیل در امور و نیز صحت عمل، حسن شهرت، انضباط، مسئولیت بذیری و پاسخگویی، رعایت حقوق مردم، اخلاق حرفه‌ای و شوون اسلامی؛

ب- اوضاع عمومی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اعم از آن که مربوط به تمام یا بخش از کشور باشد، از قبیل پیشرفت اجرای برنامه‌های توسعه بختی، استانی و ویژه، رشد اقتصاد سلی، اقتصاد مقاومتی، سرماید گذاری، رقابت بذیری، اشتغال زایی، تراز بخاری، فاصله دهنگ‌های اجتماعی، فرهنگ گردشگری، آموزش و تربیت، بهداشت، سلامت و رفاه اجتماعی، امنیت اجتماعی، امور انتظامی، حقوق شهروندی و حفظ و حراست از منابع طبیعی و محیط زیست در حدود وظایف و مأموریت‌های دستگاه.

تبصره ۱- نظارت و بازرسی سازمان‌ها در محدوده وظایف و اخبارات ذکر شده در ماده (۲) نایون انجام می‌گیرد.

تبصره ۲- در مأموریت‌های نظارت و بازرسی فوق الماده و موردهی نیز متناسب با موضوع ویژگی‌های بندهای «الف» ن«پ» باید رعایت گردد.

ماده ۵- نظارت و بازرسی، حسب مورد نوسط بازرس یا هیئت بازرسی صورت می‌گیرد. بازرس یا اعضا، هیأت بازرسی از بین اشخاص واجد صلاحیت، نوسط رسیس سازمان و یا مذامات مجاز از طرف وی تعیین می‌شود. رسیس هیأت

۲۴۹۰۸۱۸

شماره:
تاریخ: ۲۵ مرداد ۱۳۹۵
پوست:
طبخ‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

بازرسی با اولویت از بین دارندگان پایه قضایی و در صورت نبود ایشان از بین متخصصین و کارمندان مجاز به و مورد اعتماد تعیین خواهد شد.

هاده ۶ - سازمان می‌تواند در مرکز، به تعداد لازم معاونت و بازرسی امور داشته باشد و در خارج از مرکز نیز در صورت اقتضاء، مسکن و در مراکز استان‌ها، بازرسی کل و در شهرستانها، نمایندگی به تشخیص ریس سازمان ایند نماید. در امور تخصصی، هماهنگی، نظارت و هدایت استانها بر عهدم معاونان سازمان می‌باشد.

فصل دوم - نظارت و بازرسی

هاده ۷ - انجام هر چونه نظارت و بازرسی، مستلزم صدور حکم مأموریت از سوی ریس سازمان یا مقام مجاز از طرف ایشان خواهد بود. بازرس کل استان، در حوزه مأموریت خود می‌تواند در مورد بروشمه‌های مصوب و مورده‌ی مست به صدور احکام مأموریت نظارت و بازرسی، اقدام نماید.

تبصره ۱ - در احکام مأموریت، موضوع بازرسی و مدت آن و نیز فقره و محیطی و محدوده زمانی بازرسی باید به ضرور صحیح مشخص باشد.

تبصره ۲ - بازرسی از استانداری، دیوان محاسبات استان، اداره کل اطلاعات، واحدهای نظامی و انتظامی استان، نهادهای معاون ذیربط و همکاری نیروهای آن معاونت، توسط بازرسی کل استان و با حکم ریس با معاون سازمان انجام خواهد شد.

تبصره ۳ - نظارت و بازرسی بر-معایی، فوق العاده و موردي از دستگاه می‌تواند به شکل خوداظهاری صورت گیرد. در این روش، هیأت بازرسی با بازرس تعیین شده سوالات مناسب با موضوع را طرح و اطلاعات، اسناد و مدارک مورد نظر

۲۰۰/۳۴۹۰۸/۱

شماره:
تاریخ: ۵ شهریور ۱۴۰۰
پوست:
طبخ‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

را مطالبه نموده و از طریق راستی آزمایی نوشتہ بازرگان مزبور بررسی و گزارش بازرگانی تهیه و به مبادی ذی‌ربط ارسال می‌شود.

تبصره ۴ - بازرگانی از امور اداری و مالی مراجع قضایی و سازمان‌ها و دستگاه‌های تابعه قوه قضائیه با اجازه و موافقت ریاست قوه قضائیه انجام می‌گیرند.

ماده ۸ - سازمان با نسبیت موضوع و حدود مأموریت و تعیینات لازم، بازرگانی از هیأت بازرگانی را به دستگاه بازرگانی شونده اعزام می‌کند، تقسیم کار بین اعضاء هیأت بازرگانی به عهده رییس هیأت بوده و هر یک از اعضاء نسبجه کار خود را به طور مكتوب به وی ارائه داده تا غیرگارش نهایی تهیه گردد.

ماده ۹ - بازرگانی از اعزامی مکلف است پس از ورود به حوزه مأموریت، هر اندیش را به سازمان امنیت داده و بعد از انجام مأموریت نیز غیرگارش جامع آن را تهیه و تسلیم نماید رییس هیأت بازرگانی نیز باید ارزیابی خود را نسبت به عملکرد و فعالیت هر یک از اعضاء هیأت بازرگانی به بازرگانی کل مربوط به صورت مكتوب اعلام دارد.

تبصره - بازرگانی کل موظف است در انجام مأموریت‌های نظارت و بازرگانی تحت تصدی خود و تهیه غیرگارش بازرگانی، نقلارت کامل داشته و به طور عربی بازرگان را در انجام فحاشیت‌های مذکور راهنمایی و ارشاد نماید.

ماده ۱۰ - در بازرگانی برنامه‌ای و همچنین در مواردی که برای مردمی اوضاع کلی یک منطقه هیأت بازرگانی اغیر می‌گردد، هیأت موظف نست پس از استقرار در محل به نحو مقتضی، ورود و امدادگی خود را برای دریافت اعلامات، شکایات و جمع آوری اطلاعات در حدود صلاحیت سازمان، با نمیشانی محل استقرار خود اعلام دارد.

ماده ۱۱ - سازمان می‌تواند به شکایات و اعلامات اشخاص، در خصوص سو، حریان اداری و مالی و نقض فواید و مقررات دستگاه‌های موضوع بند «الف» ماده (۲) قانون و کارکنان آنها رسیدگی نماید.

۸۰۰-۲۴۹۰۸۱۸-

شماره:

تاریخ: ۲۵ مرداد

پیوست:

طبقه‌بندی:

ماده ۱۳ - شکایت باید مخصوص هویت، شناسه شماره ملی و کدیستی و در صورت امکان نشانی بست الکترونیکی؛ شماره عمراء شاکی و مفروض به دلایل و با امضاء وی باشد و در صورت امکان مستندات مربوط بیوست غیردد. در صوری که شکایت شناختی اظهار شود، در صورت مجلس درج و به امضاء شاکی می‌رسد.

تبصره ۱ - در مورد اشخاص حقوقی شکایت باید مخصوص هویت شخص حقوقی، کدیستی، شناسه ملی و در صورت امکان نشانی بست الکترونیکی باشد.

تبصره ۲ - شکایات اشخاص می‌تواند از طریق پست و با وسائل الکترونیکی و مخابراتی صورت گیرد در این صورت احراز هویت شاکی خروری است.

ماده ۱۴ - نتیجه بارزی به نحو مقتضی به شاکی اطلاع داده می‌سود و چنانچه بررسی موضوع خارج از وظیفه سازمان پلش ساکن هدایت و سکواییه بایگانی می‌گردد. با تقاضای شاکی، ضمانت شکواییه با اخذ رسیده وی مسترد خواهد شد.

ماده ۱۵ - اعلامات اشخاص به نحو کنیی با شفاهی و از طریق پست، تلفن، پایگاه اطلاع رسانی و رسانه‌ها یا از صرق دیگر قابل دریافت می‌باشد و به اعلامانی که هویت اعلام کننده معنوم نباشد، ترتیب اثر داده نمی‌شود؛ مگر اینکه به طور مدلل حاوی مسئله مهمی باشد و سازمان بارزی آن را لازم تشخیص دهد.

ماده ۱۶ - به منظور استفاده از ظرفیت دستگاه‌های اداری کثور و ارتقای کیفی گزارش‌ها، سازمان می‌تواند با تافق مسئولان دستگاه‌ها و بهره مندی از کارشناسان و متخصصان و امکانات آن‌ها، اقدام به نظارت و بارزی نماید. ریاست هیأت بارزی باید از میان بارزان و کارشناسان سازمان انتخاب و انتخابی هیأت بارزی، تحت تعليم و هدایت ذی انجام وظیفه نمایند. گزارش بارزی با رعایت ضوابط، به مبادی ذی‌بربط ارسال خواهد شد.

۲۴۹۰۸۱

شماره:
تاریخ: ۲۵ مرداد
پیوست
جهت‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۱۶ - سازمان می‌تواند در انجام نظارت و بازرسی با بهره‌گیری از فن آوری‌های نوین و برقراری ارتباط انکترونیکی با دستگاه، اطلاعات لازم را از سامانه آن دریافت و سپس با رعایت اصول و قواعد غنی، آنها را تجزیه و تحلیل نموده و گزارش خود را همراه با استنتاج و ارائه پیشنهادهای مناسب برای مراجعت مربوط نرسال دارد. مشولان ذی‌ربط دستگاه مکلف اند زمینه ایجاد ارتباط بر خط با سامانه‌ها و پایگاه‌های اطلاعاتی خود را برای سازمان فراهم آورند.

ماده ۱۷ - در اجرای بند «ب» ماده (۱۱) قانون و با توجه به تصریه ماده (۱) قانون مبنی بر اعمال نظارت سازمان در مراحل حین و بعد از اقدامات دستگاه و پیز جمع آوری اطلاعات لازم قبل از فعالیت آنها، سازمان می‌تواند اقدامات زیر را انجام دهد:

الف - فهرست جامی از مجتمع، شوراهای نیز کمیسیون‌های مالی، معاملاتی و اعتباری دستگاه تهیی و به صور مستمر آنها را به روز نماید

مراجع مذکور موظفند زمان تشکیل جلسات مجتمع، شوراهای کمیسیون‌های مالی، معاملاتی و اعتباری دستگاه را با کلیه تعییرات بعدی بد طور مستمر به اطلاع سازمان برسانند به گونه‌ای که سازمان در هر مورد پائزده روز قبل از تشکیل جلسه از موضوع مطلع شده باشد.

ب - با بهره‌گیری از پایگاه اطلاع رسانی سازمان برنامه و بودجه، دستگاه، مجتمع، شوراهای کمیسیون‌های مذکور در بند «الف» این ماده، بانک اطلاعات مربوط به مزایده‌ها، ماقصدها، قراردادها، معاملات و اعتبارات دستگاه‌های فوق الذکر را ایجاد و به طور مستمر از مدت روز بودن آن اطمینان حاصل کند و با تجزیه و تحلیل مناسب قراردادها و معاملات مذکور اعم از مواردی که در آنها رعایت تشریفات با ترک تشریفات صورت گرفته و با معاملات خاص از محل اعتبارات و وجهه در اختیار بالاترین مقام دستگاه مذکور، بر آنها نظارت نماید.

۲۴۹، ۸۱
شماره:
تاریخ: ۲۵/۰۹/۱۴۰۰
پیوست.
طبقه‌بندی

ماده ۱۸ - جهات رد بازرس همان جهات رد دادرس مقرر در قانون آیین دادرسی کیفری است. در عوره گزارش اس مطابق مقررات مربوط عمل می شود.

تبصره ۱- جنایجه بازرس موارد مذکور در این ماده را از ریس سازمان یا مقام مأذون از طرف وی بهبمان و مدرت به بازرسی نماید. تخلف محسوب و حسب مورد مراتب به مراجع اداری و انتظامی اعلام می گردد. در این عورت ریس سازمان در مورد تایید گزارش این بازرس یا تجدید یا لبطال آن تصمیم مشخص اتخاذ خواهد کرد.

تبصره ۲- مدیر یا مسؤول دستگاه مورد بازرسی نیز در موارد فوق در صورت اطلاع مراتب را به سازمان اعلام می نماید.

ماده ۱۹ - بازرس یا هیأت بازرسی موظف است قبل از شروع بازرسی، اقدامات ذهل را به جا آورده الف - کسب اگاهی‌های لازم نسبت به مورد بازرسی و شناخت موضوع مأموریت.

ب - توجه کامل به اهدافی که از اجرای مأموریت مغوله مورد نظر است و بررسی طرق نیل به این اهداف و انتخاب روش‌های مناسب و مقتضی.

پ - تدارک طرح بازرسی تغییر تهیه بازبینه (جک لیست). رجوع به سوابق و گزارش‌های موجود در سازمان، مطالعه مقررات حاکم بر دستگاه یا موضوع بازرسی، شناسایی و تعیین منابع موقت برای جمع آوری اطلاعات مورد نیز، انسانی با محیط مورد بازرسی و خصوصیات اقلیمی و اجتماعی آن، کسب اطلاعات اجمالی از وجود برنامه‌ها و طرح‌های اخراجی مرتبه با موضوع مأموریت.

ماده ۲۰ - بازرس یا هیأت بازرسی می‌تواند اطلاعات مورد نیاز را با رعایت قوانین جاری کُور به نحو مقتضی، از حمله با استفاده از روش‌های زیر جمع آوری نماید:

الف - مشاهدات;

۸۴۹۰۸۱۱

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۵/۰۸/۰۵
پیوست:
طبعتگی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ب - کسب اطلاع از شهود و مطلعان:

پ - مطالبه سوابق و بروندۀ های موجود و تهیه مدارک لازم از آنها:

ت - کسب نظر کارشناسی:

ث - استعلام از مژولان و کارکنان دستگاه مورد بازرسی:

ج - بررسی سامانه ها و بانک های اطلاعاتی دستگاه مورد بازرسی:

ماده ۲۱ - بازرس یا هیأت بازرسی موظف است در چارچوب مأموریت مصوب با دقت نظر، وضاحت، واحد های مورد بازرسی را ملاحظه و یافته های خود را ثبت و مستندات را تنظیم و نتیجه را در گزارش منعکس نماید.

ماده ۲۲ - بازرس با احراز هویت و مشخصات شهود و مطلعان، موضوع شهادت و اطلاع و نیز زمان و مکان استماع آن را در صورت مجلس قید کرده و به امضاء آن را می رساند. در صورت عدم تعabil ایشان به امضاء با درخواست در صورت مجلس، بازرس مرآت را کوایی و آن را اضطرار می نماید.

تبصره - افشاء اطلاعات مربوط به مشخصات شهود و مطلعان و محل سکونت یا اشغال آنها مسموع است مگر به درخواست مرجع قضایی و اعلام مرانی به آن مرجع.

ماده ۲۳ - اخذ مدارک و استناد، تهیه رونوشت یا تصویر از آنها همچین در بافت حامل های داده از قبیل دیسک های لوح عای فشرده یا کارت های حافظه، دسترسی به سیستم ها و سامانه های ریانه ای حاوی اطلاعات و داده های دستگاه، مورد بازرسی نوسط بازرس یا هیأت بازرسی باید مرتبط با موضوع مأموریت و قابل استناد در تهیه گزارش باشد.

ماده ۲۴ - استناد و مدارک و دفاتر مورد لزوم برای انجام امر بازرسی به طبقه سدی مجرمانه و خلبانی معزمانه، اوسط بازرس یا هیأت بازرسی در محل مأموریت ملاحظه و مطالعه و در صورت نیاز صورت مجلس و یا تصویربرداری می شود.

۵۰۹۸/۱

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۸/۰۶
پیوست:
طبقه‌بندی:

ماده ۲۵ - از استناد سری پس از رعایت تبصره (۲) ماده (۸) فلانون، به طریق دست نویس رونوشت نهیه می‌گردد؛ مگر آنکه بنا به درخواست ریبیس سازمان، تهیه تصویر آن ضروری باشد.

ماده ۲۶ - طبقه‌بندی گزارش‌های سازمان نایاب طبقه‌بندی بالاترین اسامی است که در آن گزارش به آن‌ها استناد می‌شود و چنانچه نظر بر ارتقای طبقه‌بندی باشد با کسب نظر تأیید‌گننده نهایی گزارین، یا ریبیس سازمان اقدام خواهد نمود.

ماده ۲۷ - در صورت نیاز به طبقه‌بندی گزارش‌های سازمان که فائد هرگونه اسداد دارای طبقه‌بندی می‌باشد با تشخیص تأیید‌گننده نهایی گزارش، طبقه‌بندی می‌شود و چنانچه نظر بر سری شاخته شدن آن باشد باید موافقت ریبیس سازمان با مقام ماذون از طرف وی جلب گردد.

ماده ۲۸ - دسترسی به حساب‌های اشخاصی که در مظلان اتهام جرایم مالی - افتخاری نظربر رشوه، اختلاس، کلاهبرداری، تبانی و قتلیس در مساملات، تحصیل مال نامنروع و اخذ پورسانت می‌باشند که به نحوی مرتبط با دستگاه است، توسط بازرس فضایی سازمان با موافقت ریبیس سازمان یا مقام ماذون از طرف او، انکلن‌بزیر است مسوولان بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و صندوق‌ها، اعم از دولتی و غیردولتی موظف به اجرای دستور بازرس فضایی حواله‌ند بود.

ماده ۲۹ - سازمان می‌تواند اطلاعات و مدارک لازم را برای اعمال نظرت و باررسی مطالبه کد و همچنین از اماکنی که در آنها فعالیت‌هایی با حیطه طبقه‌بندی صورت می‌گیرد، نظارت و باررسی نماید. مسوولان ذی‌ربط دستگاه مکنند به مکاتبات، استعلامات شفاهی و کتبی و مطالبه حامل‌های داده از قبیل لوح‌های فشرده یا کارت‌های حافظه و فایل‌های

۱۴۹۰-۸۱۰۰

شماره:
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۳/۲۵
پوست:
طبقه بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

الکترونیکی حسب درحواست، با دوربین پاسخ دهنده و نمیتوانند به عندر این که درخواست خارج از اختیارات بازرسی است یا به بجهانه عدم صدور دستور مقام مافوق و با لزوم هماهنگی با او از همکاری خودداری نمایند.

تبصره ۱ - نظارت و بازرسی از فعالیت‌هایی که دارای طبقه‌بندی سری است، با بیشنهاد ریس سازمان و موافقت ریس قوه قضائیه صورت می‌گیرد.

تبصره ۲ - نخنف از مقررات این ماده، بد درحواست سازمان موجب پیگرد قانونی است.

ماده ۳۰ - افتتاحی اطلاعات به دست آمده یا هویت اشخاص و ارائه هرگونه استناد، مدارک و اخبار از محتوای برونددها در تمامی صراحت بازرسی توسط بازرس یا بازرسان و سایر کارکنان. جزء مسئولان مربوط در سازمان منسوب بوده و با مرتكب برخورد قانونی صورت خواهد گرفت.

ماده ۳۱ - باورس یا هیأت بازرسی می‌تواند حسب مورد از کارشناسان سازمان و با خارج از سازمان اعم از کارشناسان دستگاه‌های اداری کشور، رسمی و غیررسمی که دارای صفات امانت و صداقت بوده و از حسن شهرت نیز برخوردار باشند استفاده نماید.

ماده ۳۲ - هرگاه برای روشن شدن موضوع و رفع ابهام یا در جهت تکمیل اطلاعات، سیار به اخذ توضیح از مسئولان دکلارکنن دستگاه باشد، آنان موظفند به سوالات کتبی یا شفاهی باورس پاسخ داده و اظهارات آنان صورت محلس خواهد شد و همچنین در صورت نیاز می‌توان اشخاص مزبور و سایر افراد مرتبط با موضوع را جهت اخذ توضیح به سازمان دعوت نمود.

تبصره - اخذ توضیح الزاعماً مقدمه‌ای برای تفحیم اتهام و اخذ دفاع تلفی نمی‌شود.

۱۴۹۰۸/۲۰۰
شماره:
تاریخ: ۱۴۰۳/۲۵/۰۸
پرست:
طبیعتی:

ماده ۳۳ - هرگاه در فرایند انعام نظارت و بازرسی دلایل و مدارکی به دست آید که فرد یا افرادی را در مخلص اونکاب جرم و یا تخلف فرار دهد، موضوع، با ذکر دلایل و مدارک توسط بازرس قضایی به فرد یا افراد مذکور تهییم و دفاعیات آنان به نحو حضوری اخذ می شود و در صورتی که اخذ دفاعیات به نحو حضوری امکان یافته باشد، به صورت مکاتبه ای به شرح زیر افدام می شود:

الف - در استماع و اخذ دفاعیات، لازم است مشخصات کامل فرد و مستویات‌های قبلی و فعلی و نشانی محل افامت وی متنفص گردد؛ سبیس موضوع و دلایل اتهام یا سوء جزیان و به طور کلی مسائل مرتبط با هر یک از آنها از قبیل ورود خسارت به اموال و میزان آن تهییم و از فرد خواسته شود پاسخ‌های خود را بنویسد؛ در صورتی که نخواهد اظهار اش را مكتوب نماید، بازرسن پاسخ او را در صورت جلسه درج و به اعضاء او رسانده، خود نیز آن را امضاء می کند و چنانچه از اعضا، صورت جلسه و یا دادن پاسخ امتناع کند، بازرس مراتب را گواهی حواهند نمود.

ب - بازرس در هریان اخذ دفاع می تواند برستهای مرتبط و موهر را طرح نماید.

ب - در اخذ دفاعیات به طریق مکاتبه ای، موضوع با ذکر دلایل آن به صورت مكتوب تهییه و با تعیین مهلت مناسب با رعایت طبقه‌بندی امنیاد، به صورت مستقیم برای فرد مورد نظر ارسال می گردد.

ت - چنانچه فرد برای تدارک دفاع استمهال نماید، بازرس با تعیین مهلت مناسب هراتب را صورت جلسه می کند.

ث - در صورت اشکاف فرد از دادن پاسخ به بازرس و با عدم وصول پاسخ کنیس در مهلت تعیین شده و با عدم گواهی و امضاء، ذبل پاسخ‌ها، هراتب نویسه بازرس گواهی و در گزارش منعکس می شود.

سـ۲۹۰۸۸
تاریخ:
تیرماه ۱۴۰۰
پیوست:
طبیعتی:

بـسـمـ اللـهـ رـحـمـةـنـ رـحـمـهـ

تبصره ۱ - در صورتی که اخذ و استماع دفاعیات موجب بیم تعلق داشته باشد، موضعه با امحاء دلایل و مدارک و با احتلال در امور گزد حسب مورد با پیشنهاد معاون مربوط یا بازرس کل استان، به تشخیص بازرس قضایی به طور موقت اقدامات غوف سقوف می شود و گزارش مربوط به مراجع نزی صلاح منعکس می گردد.

تبصره ۲ - در اخذ و استماع دفاعیات و جمع آوری اطلاعات، رعایت شوون افراد و نیز گلبه مقررات مربوط و اصول اخلاقی و حرفه‌ای سازمان الزامی است و طرح سوالات تلقی‌خواهی و نیز اکراه و اجبار و اغفال افراد ممنوع است و در صورتی که دفاعیات وارد نباشد، بازرس باید نسبت به دلایل و جهات رد آن در گزارش مستدل‌آخیهار بظاهر نماید.

تبصره ۳ - چنانچه درج توضیحات و دفاعیات در گزارش سازمان لازم باشد، باید عین مطالب یا مفاد آن با رعایت امانتداری منعکس شود

ماده ۳۴ - در صورتی که دفاعیات یا توضیحات فرد، بررسی‌های بیشتری را اقتضاء نماید، مانند تحقیق از شهود، ملاحظه اسناد و مدارک و کسب نظر گارشناس، بازرس افدام لازم را مطابق مواد قبل به عمل خواهد آورد.

ماده ۳۵ - بازرس قضایی در صورت وجود دلایل کافی بر توجه اتهام به متهم با رعایت مقررات قانون آینین دادرسی کیفری ابتدا عوان اتهام را تفهم خواهد نمود و سپس قرار تأمین مقتضی صادر می کند. اعترافی به قرار صادر شده نابع مقررات قانون آینین دادرسی کیفری خواهد بود.

ماده ۳۶ - بازرس قضایی فقط تا پایان مدت بازرسی مندرج در حکم مأموریت مجاز به صدور قرار تأمین می باشد و موظف است تصمیم خود در این خصوص را با رعایت سلسله مرانی به اطلاع سازمان برساند.

ماده ۳۷ - در صورت غراهم شدن موجبات تعزیف یا تشدید نایین یا رفع اتهام از متهم، بازرس قضایی مطابق قانون آینین دادرسی کیفری اقدام می نماید

۱۳۹۰/۸/۲۵
شماره:
تاریخ:
پست:
طبیعتی:

ماده ۳۸ - بازرس در اجرای مأموریت خود، از هر گونه بیش‌دازی و القاء نظر ممنوع است. استثنای و اینه درنظر ندارس منوط به اتمام بازرسی است.

ماده ۳۹ - هرگاه بازرس یا هیأت بازرسی، ضمن انجام مأموریت با موضوعاتی برخورد کند که واجد اهمیت و پا حاکی از سوء جریان و یا وقوع جرم در دستگاه مورد بازرسی است و رسیدگی به آن خارج از مأموریت او باشد، موضوع را با رعایت سلسله مراتب به سازمان اعلام و کسب تکلیف می‌پساید.

ماده ۴۰ - عملکرد و رفتار بازرسان در محیط بازرسی، باید مبتنی بر اخلاق حرفه‌ای و در جارچوب قانون باشد و باید در امور خصوصی کارگنان مداخله نمایند.

ماده ۴۱ - اعمال نظارت و بازرسی، تحقیقات، کسب اطلاعات و تهیه مدارک و استاد باید به گونه‌ای باشد که در روند امور جاری دستگاه بازرسی شوونده ایجاد و فقهه با حلول ننمایند و انگیزه اعدام و فسایت را از مدیران سبب نکند. تبصره - منظور از ایجاد و فقهه و خلل، افاده‌اندیشی است که موج عطیلی یا کند شدن امور جاری دستگاه مورد بازرسی گردد پافشاریت‌های آن را دچار اشکال نمایند. تشخیص حس اجرای این ماده با سازمان می‌باشد.

ماده ۴۲ - سهبران نظارت و بازرسی موظفند با کسب اطلاعات لازم و به هنگام از دستگاه، به عنظور پیشگیری از سحران اجتماعی، سوء جریانات مهم، وقوع جرم و نقض قوانین، با اطلاع سازمان و بدون رعایت تشریفات مربوط به تهیه گزارش‌های بازرسی، سریعاً هشدار لازم را برای اتخاذ تصمیم مناسب به دستگاه بدهند. گزارش تکمیلی در صورت لزوم پس از طی مراحل مربوط، به مبادی ذی‌ربط ارسال خواهد شد. همچنین، سازمان می‌تواند در صورت نزدیم علal برگزید وقایع مهم مسلطی را به طرق مقتضی بورسی کرده و مراتب را به رئیس قوه قضائیه و مقامات مستول گزارش صدید

$$a_{n-1} \neq a - n_1^{\perp}$$

شماره: ۱۰۲۵ نامخ: پوست طبقه شناسی:

ب

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

فصل سوم - تهیید گزارش و پیگیری آن

^{۴۳} عادهٔ تنظیم گذاشت، باز سر لازم حیث شکل، به نتیجهٔ زیر است:

الف - صفحه عنوان، قیان گزارش، نایخ تنظیم گزارش، نام یارس با یارسان با تهیه کنندگان گزارش:

ب - فهرست مطالعه:

۳- مقدمه: خلاصه ای از موضوع که خواننده گزارش، تجزیه و تحلیل و مطالعه کرده باشد.

که محتوا و موضوع است که باری برای آن

انجام شده و نتایج حاصل از رسیدهای انتخاب می‌دهد، شاعر

١- تم تحديد موضوع و تاريخ اهمية ، اهداف بازرسيا

۲- فلسفه مکانی و زمانی بازسازی

۳- دش و حکمگذار حجم اولی، اطلاعات تعزیه و تحلیل اصلاحات جنم اوری شده:

استنتاج و ادله نظرها

۵ - سندھیا

ن - میتندات و مدارکه عربیوط.

تھوڑے دیر تکمیر گزارنا۔ بارہ از عبارات صریح، کوتاہ، سادہ با رعایت قواعد آبین نگارش و دستور زبان استنادہ نہود و

از پر کاربردترین نهادهای سیاستگذاری اقتصادی می‌باشد.

۰۰۰-۲۴۹۰۸۸

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۰۷
پیوست:
طبقه‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۴۴ - طرح گزارش با استفاده از ماحصل بررسی‌ها، اطلاعات و دلایل جمع آوری شده در چریان بازرگانی، تهیه و به ابجاد ارتباط منطقی بین مطالب، به تحریر ستن گزارش به صورت مستقیم و مستدل اقدام می‌گردد. در تدوین گزارش بازرسی نکات زیر باید رعایت شود:

الف - تنظیم مطالب و نتیجه تحقیقات و اطلاعات به دست آمده و ضمیمه بندی آنها بر مبنای درجه اهمیت دلایل و مستندات و تعیین جایگاه آنها در گزارش:

ب - تجزیه و تحلیل عملکرد دستگاه یا موضوع مورد بازرسی:

ب - ارزیابی وضعیت موجود بالحاظ قوانین و مقررات مربوط و اهداف دستگاه مورد بازرسی و موضوع بازرسی؛
ت - اعلام نظر نسبت به حسن چریان امور و اجرای صحیح قوانین و یا تعیین سوارد اختلاف بین آنچه انجام گرفته و آنچه باید انجام می‌گرفت و بیان اشکالات، معایب، نفایص، وقوع خلف و جرم؛

ث - درج گزیده دفاعیات متهم یا متخلف و نظریات مسؤول دستگاه مورد بازرسی در بازرسی‌های برنامه‌ای و مهام به صورت مکتوب درباره اشکالات و تخلفات و حرمانم در موارد لزوم:

ج - استنتاج از مجموعه بررسی‌ها و اعلام نظر زهای با توجه به ترتیط و اوضاع و احوال سوزن؛ ارائه پیشنهادهای مناسب و اصلاحی و قابل اجرا؛

ج - تعیین روش پیگیری و نظارت بر تحقق نظریات و پیشنهادهای ارائه شده.

ماده ۴۵ - در ارائه پیشنهادهای مندرج در گزارش بازرسی باید نکات زیر رعایت شود:

الف - سنتیقاً با موضوع مأموریت متعلقه مرتبط و برگرفته از استنتاج و تفسیره گزارش باشد.
ب - صریح، روشن و قابل اجرا باشد و از بیان مطابق کلی، مجهم و مجمل خودداری شود.

~~alpha-xylose-1,1-~~

کاروں میں

جمهوری اسلامی ایران

رسانه

۲- اطلاعات اجتماعی، امکانات، توان احیا و مقدرات حاکم بر دستگاه بازرسی شوده مورد توجه فرارگیر.

تئیین مجموعه با اینها و تفادع علم و فن و نسخه ای منطبق و مفہمات چاری کنور تطبیق داده شود.

ج - نشوبی، ارتقاء، اعطای نشان و درجه و یا نظایر آن و همچنین اعمال سیاست‌های نسبیتی در محدوده اختیارات فانونی مسؤولان بوده و نیز طرح موضوعات در مراجع رسیدگی به تخلفات اداری و انتظامی و مراجع قضایی، باید مستند باشد.

ج - در خواست ابطال آیین نامه، تصویب نامه، بخشنامه و دستور العمل دستگاه از طریق دیوان عدالت اداری باید مخصوص تشخیص، مهار و نقض قانون و یا معابرث شرعاً با تایید کمپرسیون تطبیق معموبات سازمان باشد.

ح - چنانچه بازرس قصاصی ضمن بازرسی در حدود مغزرات قانونی به رایی برخورد کد که آن را خلاف بسی شرع تشخیص دهد، باید تجزیه مستدل آن را به ریس سازمان اعلام نهایت و ریس سازمان می تواند با ذکر مستندات مراتب احolut اقدام قانونی بدهد و ریس قوه قضائیه اعلام نهایت.

خ - جنایچه سوء جریان یا نارسایی‌های موجود در دستگاه بازرسی شونده، ناتی از فقدان خوابط و مفررات متناسب باشد و یا ایجاد وضعیت مطلوب در آن دستگاه مستلزم تدوین مفرراتی است، با تمیزیح موضوع و تبیین محورهای اساسی و کلی، حسب مورد، تذکرات لازم مبنی بر ضرورت تدوین آیین‌نامه، تصویب نامه، بخمامه دستورالعمل و لایحه قانونی، و با اصلاح مفررات به دستگاه ذی ربط داده می‌شود.

۴۶- تزارش‌های نثارت و بازدستی بس از بروسی و تأیید نهایی، با امضا رئیس سازمان و یا مقامات مأذون، به احده قانون، معمول ارسان شود.

۰۷-۲۹۰۸۱۸

شماره:
تاریخ: ۱۴۰۵ / ۰۷ / ۰۵
پوست:
طبقه‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

تبصره - نحوه تهیه گزارش مطبیق مواد فصل سوم این آیین نامه بوده و بررسی، تنقیح و ارزیابی گزارش مستند به آن نیز در قالب اوراق منحد الشکل که به این منظور تهیه و به تأیید رییس سازمان می‌رسد، انجام می‌گیرد.

ماده ۴۷ - چنانچه در حاموریت نظارت و بازرسی، وقوع تخلف با جرمی که دارای حیثیت عمومی است کشف گردد باید ضمن تهیه گزارش اختصاصی، در گزارش اصلی درج و به تأیید بازرس قضایی بررسد. گزارش اختصاصی باید مشتمل بر بررسی جزئیات امر و نطبیق تخلف با جرم با مقررات قانونی و احراز صحت آن باشد. هیچ‌ین بازرس سذکوٰر موظف به جمع آوری و حفظ دلایل و مدارک مربوط است و چنانچه ضرورتی به ابطال مسویات خلاف قانون باشد در گزارش اختصاصی قید می‌کند. گزارش اختصاصی تهیه شده پس از بررسی و تنقیح، با تأیید نهایی رییس سازمان یا مقام مجاز از طرف یکی به مراجع مربوط منتکس خواهد شد.

تبصره ۱- منظور از گزارش اختصاصی آن فرمت از گزارش اصلی است که برای اعدام قانونی به مراجع صالح قضایی یا اداری، انصباطی و انتظامی یا دیوان عدالت اداری توسط رییس سازمان یا مقام ماذون از طرف یکی اوسال می‌شود.

تبصره ۲- چنانچه در جریان بازرسی و تهیه گزارش، جرائم دیگری که مستلزم اقدامات فوری و دستورات فعایی ویره که خارج از اختیارات بازرس قضایی است اعلام با احراز گردد هر احراز از ناحیه رییس سازمان یا مقام ماذون، با تأکید بر فوریت و نوع درخواست به مراجع قضایی صالح منعکس می‌گردد.

تبصره ۳- چنانچه امکان شناسابی عته‌هم اصلی، شرکاء و معاونان جرم؛ یا میزان ضرر و زیان ولد شده علی‌رغم تلاش لازم امکان بدبر نباشد گزارش با تصریح این موضوع به مراجع قضایی مربوط منعکس می‌شود.

۸۰۰-۲۴۹-۸۱۳
شماره:
تاریخ: ۵۶ مرداد ۱۴۰۰
پوست:
طبع‌بندی:

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

ماده ۴۸ - سازمان موظف است اجرای بیشنهادهای مدرج در گزارش‌های خود را تا حصول نتیجه نهایی از طریق مکایله، دعوت از مستولان ذی‌ربط، انجام بازرگانی پیگیری (اعزام بازرس یا هیئت بازرسی) و یا هر طریق قانونی دیگر پیگیری نماید و شر صورت عدم اجرای آنها بدون عذر موجه، اقدامات زیر را انجام دهد.

الف - تذکر و تأکید بر اجرای بیشنهاد به مستول مربوط در مهنت مقرر، با نوجه به تبصره ماده (۱۰) قانون:
ب - تهیه گزارس استنکاف از اجرای بیشنهادهای قانونی سازمان و ارسال آن به مرجع قضایی پس از ضی تشریفات مربوط به ارسال گزارش

تبصره - پیگیری اجرای بیشنهادهای مدرج در گزارش از مراجع مختلف باید همزمان، موازی و موئز باشد، به صوری که پیگیری یک مورد موجب غفلت از سایر بیشنهادها نگردد.

ماده ۴۹ - مراجع قضایی و اداری رسیدگی کننده به جرایم و تخلفات، مکنند بفت رسیدگی و موضوع آن را به اخراج سازمان رسانده و در همه عراحت تحقیق و محاکمه به گزارش‌های سازمان خروج از سوابت و در مهلت تعیین شده به شرح ماده (۶) قانون رسیدگی ساید. سازمان حسب مورد با تقدیم لایحه با اعزام نماینده برای حضور در جلسه تحقیق ب محکمه، توضیحات لازم را ارایه حواهد گرد. نماینده سازمان قبل از پرونده را مطالعه گردد و در صورت لزوم، از ادراق مربوط تصویر یا رونوشت نهیه می‌نماید.

تبصره - نراجع قضایی، اداری، انضباطی و انتظامی رسیدگی کننده به جرایم و تخلفات مکلف اند نسخه‌ای از قرار و با حکم حاکم شده را به سازمان ارسال و ابلاغ نمایند.

an - x 49. A. N

کاروں

ب

جمهوری اسلامی ایران

ریاضیات فضایی

ماده ۵۰ - در مواردی که سازمان به آن صادر شده از مراجع فضای اعمانی دار و حکم معتبر باشد، اخراج نگذشته.

مقرر در بند «د» ماده (۲) و ماده (۶) قانون و در جهت پیگیری گزارشها تا حصول نتیجه، می‌تواند قبل از انتصابی سپاه قانونی، دلایل و مستندات مخدوش بودن رأی را به دادستان اعلام نماید و مقررات قانونی اقدام شود.

۵۱ - در مواردی که نکارش بازرسی راجع به وقوع جرم و ورود خسارت به اموال دولتی و حقوق عمومی و تخصیص آنهاست، دادستان ضمن تعقیب کیفری، حدود حکم بهم جوان خسارت و زبان ولرد شده را نیز از دادگاه درخواست می‌نماید. درخواست دادستان مستلزم برداخت هزینه دادرسی نیست. این مفروقات نافی و خلیفه دستگاههای سربویط برای احتمالی حقوق خود نسبت پانصد.

تبصره - در مواردی که مراجع رسیدگی کنند، فرار ارجاع اسر را به کارشناس با هیأت کارشناسی ضروری تشخیص دهد، هزیسه‌های کارشناسی حسب مورد باید توسط معتبرض به گزارش سازمان و با دستگاه ذیربط و یا از محل اعتبارات قوه قضائیه پرداخت شود.

ماده ۵۲ - در صورتی که بعد از اعلام چارش و ارسال گزارش به صبادی ذیربط، دلایل و مدارک جدیدی محصل شود که ضرورت بازنگری، اصلاح و تکمیل گزارش را اقتضاء نماید. سازمان موقوف است به ترتیبی که گزارش بررسی تهیه شده، موضوع را در غرایند بررسی، مجدد فرار دهد و حسب مورد نصیحت به اصلاح، تکمیل و یا عدول لر نسام یا بخشی از گزارش افاده ننماید. جایجه عدون از گزارش مربوط به تخفف و یا جرم باشد، باید هر اثب بدون فوت وقت بد مراجعت ذیصلاح اعلام نگردد.

اے ۴۹-۸۱
شماره:
مازنی: ۴۵۰، ۲۷
پیش: ۴۷

جمهوری اسلامی ایران
رئیس قوه قضائیه

فعلی چهارم - دستگاه‌های نظارتی

ماده ۵۳ - چنانچه مستولان و اشخاص موضوع ماده ۱۲ قانون در انجام وظایف نظارتی خوبیش به مواردی از سوء جریان مالی و اداری از قبیل عدم رعایت مقررات در مناقصه ها، وجود بسترهاي فــاد زا ، عدم رعایت قوانین مالي و محاباتي در دستگاه اجزایی که بررسی آنها مربوط به وظایف سازمان است برخورد نمایند، موظف اند مراتب را به اصلاح سازمان مسائبند.

تبصره - اعلام مراتب مذکور به سازمان. مانع از سایر تکالیف قانونی نظری اعلام جرم به مراجع قضائی و هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و انتظامی نیست.

نامه
اداری و مالی یا تخلف از قانون و مقررات را حسب مورد از مرجع نظارتی دستگاه استعلام و پیش رسیدگی و انتها بضر

فصل پنجم - نظریات همگانی

ماده ۵۵ - در اجرای بند «الف» ماده (۱۱) قانون، سازمان عی تواند از ظرفیت تشكیل‌های غیردولتی و مردم‌نهاد و اسناید واجد شرایط، در حدود اختبارات قانونی، بد صورت کسب اخبار و اطلاعات، نگارش آسپب شناسی و موضوعی بسیار استفاده نماید.

در این راستا سازمان سازمان می تواند اقدامات زیر را انجام دهد و پس از بررسی و ارزیابی آنها در حوزه های مربوط تصمیم مقتضی اتخاذ کند.

۲۰۰۰-۴۹-۸۶۳
۵۰۰۰

شماره:
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۷/۰۵
پرست:
طبع‌بندی:

- الف - ایجاد سامانه‌های مناسب که زمینه آرائه و دریافت اطلاعات و اخبار را فراهم نماید؛
- ب - ایجاد واحدی به منظور شناسایی و بدگارگیری اشخاص و سازمان‌های مردم نهاد و نشکل‌های غیردولتی واحد تربیت در بخش‌های علمی، تحصیلی، صنفی و مردمی و نیز بانک اطلاعاتی عرب‌خط؛
- پ - اخذ نظرات تخصصی در بخش‌های علمی، فنی، صنعتی و مردمی؛
- ماده ۶۵ - به منظور اطلاع رسانی عمومی، با رعایت بنده «د» ماده (۱۱) فانون، ریس سازمان یا مقام مأدون از حرف وی در موارد زیر با رعایت دستورالعمل اطلاع رسانی و ارتباطلات رسانه‌ای قوه قضائیه، مصوب ۹۷/۸/۷ انجاد تصمیمه می‌نماید:
- الف - پاسخگویی مثبت و به موقع به افکار عمومی در مورد موضوعات و مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی؛
- ب - اطلاع رسانی نسبت به اقدامات اثربخش سازمان در خصوص مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی؛
- ب - پاسخگویی به مقالات و ابرادات احتمالی بر اقدامات و یا گزارش‌های سازمان؛
- ت - تبیین موضوعات و اطلاعات قابل ارایه در نشریات و رایگاه‌های اطلاع رسانی بین‌المللی و مختلفهای نظری انجمن آمیزمان انسیابی، مؤسسه آمبدزمان جهانی و انجمن بین‌المللی مسؤولان مجاز با فساد تبصره - اجتم هر چونه مصاحبه و اطلاع رسانی در خصوص مراحل نظارت و بازرگانی و بررسی برondه‌ها و گزارش‌ها، با محوز ریاست سازمان یا مقام مأدون از جانب وی اسکان پذیر می‌باشد.

۲۰۱۹-۰۸-۲۰
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

شماره:
تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۲۰
پوست:
طبقه بندی:

فصل ششم - به کارگیری نیروهای بازنیسته نظامی، انتظامی و امنیتی

ماده ۵۷ - در اجرای بند «و» ساده (۲) قانون و رعایت قانون اصلاح قانون صنوعیت به کارگیری بازنیستگان مصوب ۱۳۹۶/۶ مجلس شورای اسلامی، سازمان می‌تواند از نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی رسمی بازنیسته وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای سلحشور، ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وزارت اطلاعات و وزارت کشور در امر نظارت و بررسی این مراجع و شرکت‌ها و مؤسسات تابعه استفاده نماید.

ماده ۵۸ - تشخیص تخصص و توان و به روز بودن داشت این بازنیستگان در امر نظارت و بازرسی بر عهده رئیس سازمان با مقام مأذون از طرف وی خواهد بود

ماده ۵۹ - بازنیستگان مذکور در مواد قبلی باید حداقل دارای مدرک کارشناسی باشند. بازنیستگان نیروهای نظامی و انتظامی نیز علاوه بر آن باید حداقل با درجه سرهنگی یا همتر از آن بازنیسته شده باشند.

ماده ۶۰ - سازمان می‌تواند از تخصص و تجربه بازنیستگان مذبور حسب مورد در انجام بازرسی از وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی، ارتش، سپاه، نیروی انتظامی و شرکت‌ها و مؤسسات و صابع و بنگاههای اقتصادی و منادهای تعاون وابسته آنها و یگانهای انتظامی و حراست و حفاظت اطلاعات وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها استفاده کند.

۲۴۹-۸۱۸
نامه:
تاریخ: ۲۵ مرداد
پیوست:
طبقه‌بندی:

فصل هفتم - سایر مقررات

ماده ۶۱ - کنیه تشكیل‌ها و اشخاص موضوع بند «الف» ماده (۱۱) قانون، غزارش‌دهندگان به سازمان و شهود و مطلعان که در جهت وظایف سازمان، همکاری‌های لازم را مسؤول دارند، مسؤول حسابات‌های قانونی خواهند بود.

ماده ۶۲ - کلبه بازرسان غیرقضایی و کارشناسان سازمان باید در حضور رئیس سازمان با مقام مأذون از جانب وی و عند الاقتضاء، در مراسم عمومی سازمان به شرح ذیل سوچند باد کنند.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - مَنْ دَرَى بِيَشْكَاهَ فُرْقَانَ كَرِيمَ بِهِ خَدَاؤُهُ قَادِرٌ مَتَعَالٌ سُوْكَنَدٌ يَادِ مِنْ كُنْمَ كَهْ هَمْوَارَهْ حَدَّوْدَ الْبَهْيِ وَ مَوَازِينَ إِلَامِيَّ رَا مَحْتَرَمَ شَهَارَمَ وَ نَسْبَتَ بِهِ نَظَامَ جَمْهُورِيَّ إِلَامِيَّ اِيرَانَ، قَانُونَ اِسْلَامِيَّ، وَ لَاِيتَ فَقِيهِ وَ اَحْرَاءِ صَحِيحِ قَانُونَ، وَ قَادَارَ، سَمِعَهُ وَ مَلِزَمَ بِاشْتِمَ وَ اهْتَمَمَ حَوْدَ رَا جَهَتَ اِنجَامَ مَأْمُورِيَّتَهَايَ سَازَمَانَ بازَرَسَيِّ كَلَ، كَشُورَ مَسْمُولَ دَارَمَ وَ بِهِ رَاسِتَي وَ دَرَسَتَي نَثَرَ حَوْدَ رَا اَغاَهَارَ نَسَابَمَ وَ اغْرَاضَ شَخْصِيَّ خَوْدَ رَا دَرَ آنَ دَخَالَتَ نَدَهَمَ وَ نَظَرَ حَوْدَ رَا نَسْبَتَ بِهِ مَوْصَعَ بازَرَسَيِّ اَطْهَارَ نَسَابَمَ وَ هَبِيجَ جَيْزَ رَا مَكْتُومَ نَدَارَمَ وَ بَرَ خَلَافَ وَاقِعَ جَيْزَيِّ نَكَوَيَمَ وَ نَسَبَيَمَ وَ رَازَدارَ وَ اَمِينَ بِاشْتِمَ وَ اَزَّلَوْدَگَنَيَّ بِهِ هَرَ اَمَرَ مَنَافِي پَرَهِيزَكَارِيَ، شَرَافتَ وَ اَخْلَاقَ حَرْفَهِ اَيِّ، اِجْتَنَابَ وَرَزَمَ».

ماده ۶۳ - در اجرای بند «الف» ماده (۲) قانون، دایر بر نظارت و بازرسی در امور اداری و مالی دادگستری، به حوزه زیر اقدام می‌گردد.

الف - امور اداری:

۱- بررسی عملکرد واحدهای مورد بازرسی از حبیث انجام وظایف قانونی، نسبت تشکیلات با مأموریت‌ها و اختیارات و میزان تاثیر در تأمین انتظارات اعلایی حوزه فعالیت و رفع منکلات قضایی مردم;

۲۴۰.۸۱
شماره:
تاریخ: ۵۵/۰۸
پیوست:
طبقه‌بندی:

۲- بررسی سحوه تنظیم و نگهداری دفاتر، برونده‌ها، استاد و مدارک اعم از روش‌های دستی یا الکترونیکی، کیفیت ارجاع و تعیین اوقات رسیدگی و دادرسی و غواصی تجدید جلسات و جهالت آن؛ بررسی أمر عملکرد تطبیق اقدامات با آمار مربوط و بررسی‌های مقابله‌ای؛

۳- بررسی چکونگی اعمال مدیریت و نظارت بر واحدهای تحت تصدی و حسب مورد بررسی طرز رفتار رؤسا و متصدیان شعب و کارمندان دفاتر شعب از حیث انجام وظیفه محول، رعایت نظم و نرتب، صحبت عمل و حسن سلوک با هستکاران و مراجعان، حسن شهرت و معلومات و دلنش شنی؛

۴- پیگیری موارد ارجاعی ریس قوه قضائیه و بررسی اعلامات و شکایات واصله از تخلفات اداری و مالی.

ب - امور مالی:

بررسی وضیعت و سحوه عملکرد بخش‌های عالی و حسابداری، کیفیت وصول درآمدهای مراجع قضائی و واحدهای مختلف دادگستری اعم از وجوده حاصل از فروش تمبر و پرداخت جزای بقدی و سیردهما و واریز آنها به حساب‌های مخصوص و چکونگی صرف اعتبارات، امور مربوط به معاملات، اموال و تجهیزات و طرز نگهداری آنها.

ماده ۶۴ - تشخیص دستگاه مسئول نظارت و مازرسی بازاریان است و موسسه و دستگاه نمی‌تواند بایع انجم باررسی شود و چنانچه ادعایی در این خصوص دارند باید کتاباً به سازمان اعلام و نظر نهایی ریس سازمان با مقام مادون از جانب وی لازم‌الاتّباع خواهد بود.

ماده ۶۵ - با تصویب این آیین‌نامه، آیین‌نامه اجرایی سابق با اصلاحات بعدی آن، نسخ و کلیه دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های منظیر، لغو می‌شود.

۱۸۰۹/۳/۲۵
تاریخ:
۲۵ مرداد
پیوست:
طبخ‌بندی:

بر اساس حکم خواهش شما

ماده ۶۶ - این آیین نامه در ۶۴ ماده و ۲۹ نبصره جایگزین آیین نامه اجرایی قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور،
مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵ است و در تاریخ ۱۳۹۸/۳/۲۱ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا
است.

دست ابراهیم رئیسی